

Sprawozdanie przewodniczącej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Uczelni Medycznych

Kadencja VI 2010 - IX 2014

W okresie trwania kadencji, w ramach spotkań członków KDBAUM, a także w drodze licznych konsultacji drogą elektroniczną, podejmowane były wszystkie problemy istotne z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania akademickich naukowych bibliotek medycznych oraz wynikające ze zmieniających się potrzeb użytkowników i ich otoczenia.

Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

1. MeSH:

- inicjatywa utworzenia jednej narodowej adaptacji MeSH – na spotkaniu w dniu 21.03.2010 roku, jakie miało miejsce w siedzibie Głównej Biblioteki Lekarskiej, podjęto rozmowy z GBL, których celem było rozpoczęcie współpracy nad utworzeniem jednej narodowej adaptacji języka informacyjno-wyszukiwawczego MeSH; niestety, ze względu na stanowisko nowych władz GBL, starania środowiska akademickich bibliotek medycznych nie przyniosły oczekiwanych efektów;
- uporządkowanie kwestii formalno-finansowych;
- aktualizacje kartoteki:
 - w 2012 roku przeprowadzono aktualizację kartoteki do wersji 2012, po uprzednich ustaleniach – pomiędzy administratorem kartoteki MeSH-PL, Centrum NUKAT oraz bibliotekami współpracującymi bezpośrednio z NUKAT lub bezpośrednio z kartoteką MeSH-PL – warunków organizacyjnych, technicznych, informatycznych, merytorycznych niezbędnych do uruchomienia tej aktualizacji, w ramach zorganizowanych przez BM UJ CM V warsztatów MeSH-pl (Kraków, 9.03.2012 r.);
 - w 2013 oraz 2014 roku odbyły się pomyślnie kolejne aktualizacje;
- posadowienie kopii kartoteki w Centrum NUKAT – zgodnie z decyzją członków KDBAUM, w 2014 r., mając na względzie potrzebę zapewnienia gwarancji ochrony i bezpiecznego dostępu do współtworzonej kartoteki MeSH-pl, na wypadek różnych nieprzewidzianych okoliczności i zdarzeń, podjęto działania mające na celu posadowienie pełnej kopii kartoteki w Centrum NUKAT; temu zagadnieniu było poświęcone spotkanie z kierownictwem Centrum NUKAT w Warszawie, 29.05.2014 r.; w trakcie bardzo rzeczowej dyskusji ustalono, iż w NUKAT zostanie posadowiona – w wyniku jednorazowego transferu – kompletna kopia kartoteki i będzie ona codziennie aktualizowana; wszystkie prace bieżące, związane z aktualizacjami oraz tłumaczeniami, będą przebiegały identycznie, jak do tej pory w pierwotnej kartotece; ustaleń wymagają szczegółowe kwestie techniczne oraz termin przeprowadzenia operacji.

2. Bibliografia

Podjęte zostały działania mające na celu ustalenie dalszych etapów współpracy, a także możliwości modernizacji oprogramowania i ujednoczenia jego wersji w poszczególnych bibliotekach wykorzystujących to oprogramowanie do realizacji bardzo istotnych zadań bibliograficzno-bibliometrycznych.

W wyniku wspólnych konsultacji sporządzono dokument zawierający uwagi zarówno formalno-organizacyjne, jak i te, dotyczące samego programu, i przekazano firmie Splendor. W odpowiedzi uzyskano wyjaśnienia oraz deklarację twórców oprogramowania rozwiązania większości wskazanych kwestii. Realizacja tych deklaracji wymaga dalszego zainteresowania. Wobec konieczności przekazywania danych bibliograficznych do Polskiej Bibliografii Naukowej, będącej częścią systemu POL-on, podjęte zostały rozmowy z firmą Splendor mające na celu zapewnienie prawidłowego transferu danych z lokalnych baz bibliograficznych, tworzonych w oprogramowaniu EXPERTUS, do PBN. Tę kwestię pilotuje Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. W związku z powyższym zrezygnowano z projektu przygotowania i implementacji nakładki w programie EXPERTUS umożliwiającej użytkownikom jednocześnie przeszukiwanie baz bibliograficznych tworzonych w uczelniach medycznych.

3. E-dydaktyka

Problem ujednoczenia oraz usprawnienia przygotowań materiałów do realizowanej szeroko przez akademickie biblioteki medyczne dydaktyki w wersji elektronicznej, był również przedmiotem wspólnych dyskusji i działań. Przygotowany został ramowy program szkolenia z naukowej informacji medycznej dla studentów studiów doktoranckich oraz materiały dydaktyczne, zawierające zagadnienia opracowane przez poszczególne biblioteki medyczne, zebrane i udostępnione na płycie CD przez p. dyr. Renatę Sławińską Ponad 30 bibliotekarzy ukończyło elektroniczny kurs z zakresu tworzenia zajęć na platformie Moodle, zorganizowany przez Warmińsko-Mazurską Bibliotekę Pedagogiczną im. Karola Wojtyły w Elblągu.

4. Forum Bibliotek Medycznych

Ukazujące się jako półrocznik *Forum Bibliotek Medycznych* od 2011 roku znajduje się na liście B wykazu czasopism naukowych (czasopisma naukowe nie posiadające współczynnika wpływu IF) ogłaszanego komunikatem MNiSW, z punktacją wynoszącą 3. W 2013 roku, na wniosek Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, czasopismo to otrzymało – ze środków MNiSW w ramach Działalności Upowszechniającej Naukę na działalność wydawniczą – finansowe wsparcie w wysokości 36 000 PLN. Niestety, w roku 2014 takiego finansowania nie udało się pozyskać, ze względu na zbyt niską punktację, jaką ten periodyk posiada.

Została także opracowana szczegółowa instrukcja dla autorów, a samo czasopismo jest udostępniane w *Łódzkiej Bibliotece Cyfrowej*.

5. Serwis KDBAUM

Od 2010 roku KDBAUM posiada stronę internetową, w ramach serwisu WWW Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, gdzie na bieżąco są umieszczane informacje istotne dla środowiska, w tym protokoły ze spotkań KDBAUM, materiały dotyczące wspólnych przedsięwzięć i organizowanych konferencji problemowych oraz przyjęte wnioski pokonferencyjne.

6. Konsorcjum LWW

W związku ze stale rosnącymi kosztami zakupu dostępu do elektronicznych zasobów naukowej informacji medycznej, w 2013 roku została podjęta kwestia wysokości składek wnoszonych przez poszczególnych członków konsorcjum LWW. Na spotkaniu KDBAUM w BG ŚUM zapadła decyzja o podjęciu rozmów z dostawcą tego źródła, a do ich prowadzenia została początkowo delegowana Dagmara Budek (BG PUM), a następnie Renata Birska (BG UM w Lublinie) i Anna Grygorowicz (BG GUMed). Odbyły się trzy spotkania z zagranicznymi przedstawicielami dostawcy oraz polskim reprezentantem firmy pośredniczącej w zakupie (OVID). Drogą środowiskowych konsultacji zgromadzono różnego typu dane statystyczne od uczestników konsorcjum, które zostały wykorzystane w procesie negocjacyjnym.

Zaproponowano trzy rozwiązania:

- I. Zmniejszenie liczby tytułów do 50, co w naszej opinii powinno skutkować znacznym obniżeniem kosztów dla całego konsorcjum (firma przedstawiła kalkulację takiej kolekcji dla dotychczasowych uczestników konsorcjum o wartości zaledwie 5% mniejszej w stosunku do kwoty z 2014 r. – propozycja nie do zaakceptowania przez biblioteki uczestniczące w konsorcjum).
- II. Pozostawienie kolekcji 75 tytułów i zmniejszenie kosztów o 20% dla całego konsorcjum, wprowadzenie jednakowej składki dla uczelni medycznych.
- III. Utrzymanie ceny z 2014 r. w zamian za zwiększenie liczby tytułów do pełnej kolekcji (ok. 280 tytułów).

Oczywiście, jako uczestnicy konsorcjum powinniśmy w dalszym ciągu mieć dostęp do opłaconych zasobów archiwalnych. Firma OVID nie przychyliła się do żadnej z przedstawionych propozycji.

Jedyną propozycją było obniżenie rocznego wzrostu cen z 6% do 4% (MNiSW zaleca, aby roczny wzrost cen kształtował się na poziomie 3%).

Niestety brak jednomyślności w naszym środowisku i możliwości zaprezentowania twardego stanowiska w negocjacjach z firmą Ovid oraz zagrożenia niekontynuowaniem konsorcjum LWW w Polsce spowodował fiasko w rozmowach z wydawcą, ponieważ przedstawionej przez nich propozycji nie można uznać za sukces.

Ostatecznie, pod koniec sierpnia, firma złożyła oferty poszczególnym uczestnikom konsorcjum uwzględniające jednakową stawkę dla uczelni medycznych i 4% roczny wzrost cen oraz drugą ofertę skalkulowaną według dotychczasowych zasad.

7. Doc@med

Biblioteki współpracujące w ramach systemu doc@med uzyskały możliwość pobierania faktur za wykonane usługi zgodnie z indywidualnymi potrzebami i wymogami ustawowymi oraz otrzymywania w formie pliku wszystkich niezbędnych danych do wystawienia rachunku. Nie rozwiązany został problem transferu danych z CKCZ do doc@med, co pozwoliłoby na uniknięcie konieczności dublowania prac.

8. Spotkania i konferencje

W grudniu 2010 roku na zaproszenie dyrektora Anny Urygi gościliśmy w Bibliotece Medycznej UJ CM, z okazji 200-lecia działalności bibliotekarskiej w Krakowie. W czasie tej wizyty uczestniczyliśmy w seminarium, które kończyło realizację projektu MedLibTrain realizowanego przez Bibliotekę Medyczną UJ CM wspólnie z bibliotekarzami norweskimi oraz warsztatach dla bibliotekarzy prowadzących zajęcia z medycznej informacji naukowej.

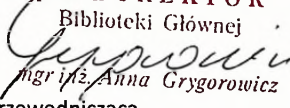
W listopadzie 2010 r. na zaproszenie dyrektora Anieli Piotrowicz mieliśmy okazję dyskutować o naszych problemach w nowo otwartej bibliotece Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

W kadencji 2010-2014 poza spotkaniami podczas konferencji problemowych miały miejsce 4 spotkania KDBAUM (wrzesień 2010 w Białymstoku, listopad 2010 i marzec 2011 w Poznaniu, listopad 2012 na zaproszenie dyrektora GBL w Warszawie).

Odbyły się cztery kolejne środowiskowe konferencje problemowe:

- **XXIX Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych**
Biblioteka Główna Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie
7-9 czerwca 2011 r.
Strategia kształtowania profilu bibliotekarza medycznego
- **XXX Jubileuszowa Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych**
Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
10-12 września 2012 r.
Otwarta biblioteka - otwarta nauka
- **XXXI Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych**
Biblioteka Główna Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
16-18 września 2013 r.
Wyzwania współczesnego bibliotekarza – gromadzenie zbiorów, nowe technologie, prawo
- **XXXII Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych**
Biblioteka Główna Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
15-17 września 2014 r.
Biblioteka i jej otoczenie w epoce Googl'a

Problemem jest realizacja wniosków pokonferencyjnych, które wydaje się, są formułowane zbyt ogólnie, bez wskazania osób odpowiedzialnych za ich realizację. Może uzasadnione byłoby ograniczenie ich liczby do 1 lub 2 związanych z tematyką konferencji, na zakończenie której są formułowane lub aktualnymi sprawami wymagającymi podjęcia wspólnego działania.

P.O. DYREKTOR
Biblioteki Głównej

mgr inż. Anna Grygorowicz
Przewodnicząca
Konferencji Dyrektorów Bibliotek
Akademickich Uczelni Medycznych